



ALMANYA ÜLKE RAPORU



İÇİNDEKİLER

TABLO LİSTESİ	2
KISALTMALAR.....	2
YÖNETİCİ ÖZETİ.....	3
1. GENEL BİLGİ	4
1.1. Coğrafi Konum.....	5
1.2. Siyasi Ve İdari Yapı.....	5
1.3. Nüfus ve İşgücü Yapısı.....	6
1.4. Doğal Kaynaklar ve Çevre	6
2. GENEL EKONOMİK DURUM.....	7
2.1. Ekonomik Yapı	7
2.2. Ekonomi Politikaları	7
2.3. Ekonomik Performans.....	8
3. EKONOMİ'DE ÖNE ÇIKAN SEKTÖRLER	8
3.1. Tarım ve Hayvancılık	8
3.2. Sanayi.....	9
3.3. Madencilik	9
3.4. İnşaat	10
3.5. Turizm	10
3.6. Ulaştırma ve Telekomünikasyon Altyapısı	11
3.7. Enerji.....	11
3.8. Bankacılık	11
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....	12
4.1. Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü.....	12
4.2. Ülkede İş Kurma Mevzuatı	12
4.3. Almanya'da Şirket Kurmanın Aşamaları	13
5. DIŞ TİCARET.....	13
5.1. Almanya'nın İhracatı	13
5.2. Almanya'nın İthalatı	15
6. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER	16
6.1. Dış Ticaret Politikası	16
6.2. Tarifeler ve Diğer Vergiler	16
6.2.1. Genel Olarak Gümrük Vergileri.....	16
6.2.2. KDV ve Diğer Vergiler	16
6.2.3. Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar	17
7. TÜRKİYE İLE TİCARET.....	19
7.1. Türkiye-Almanya Yatırım İlişkileri	21
8. İki Ülke Arasındaki Anlaşma ve Protokoller	21
9. BURSA İLİNİN ALMANYA İLE DIŞ TİCARETİ	22
10. PAZAR İLE İLGİLİ BİLGİLER.....	22
10.1. AMBALAJ, PAKETLEME VE ETİKETLEME	22
11. İŞADAMLARININ PAZARDA DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR	23
11.1. Genel Bilgiler	23
11.2. Para Kullanımı	24
11.3. Pasaport ve Vize İşlemleri	24
11.4. Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri	24
11.5. Yerel Saat	24
12. SWOT ANALİZİ.....	25
13. YARARLI ADRESLER	26
14. KAYNAKÇA	27

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Almanya'nın Dış Ticareti (Milyar Dolar)	13
Tablo 2: Almanya'nın İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (\$ 1.000).....	13
Tablo 3: Başlıca Ülkeler İtibari ile İhracatı (\$ 1.000).....	14
Tablo 4: Almanya'nın İthal Ettiği Başlıca Ürünler (\$ 1.000).....	15
Tablo 5: Başlıca Ülkeler İtibari ile İthalatı (\$ 1.000)	15
Tablo 6: Türkiye'nin Almanya ile Dış Ticareti (\$ 1.000).....	19
Tablo 7: Türkiye'nin Almanya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (\$ 1.000.000)	20
Tablo 8: Türkiye'nin Almanya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (\$ 1.000.000)	20

KISALTMALAR

GTIP: Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu

USD: United States Dollar (Amerikan Doları)

OECD: Organisation for Economic Co-operation and Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

GSYİH: Gayrisafi Yurt İçi Hasıla

STA: Serbest Ticaret Anlaşmaları

B.A.E: Birleşik Arap Emirlikleri

AR-GE: Araştırma Geliştirme

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

KDV: Katma Değer Vergisi

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

SITC/USTS: Uluslararası Standart Ticaret Sınıflandırılması (Standard International Trade Classification)

TOBB: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

SWOT: Güçlü ve Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Tehditler (Strengths, Weakness, Opportunities, Threats)

vs: vesaire

vb. ve benzeri

YÖNETİCİ ÖZETİ

- Almanya, 357 bin km²'lik yüzölçümü ve 82 milyonu geçen nüfusuyla, Avrupa'nın en büyük ülkelerindedir. Ülke, nüfus bakımından Avrupa Ülkeleri arasında Rusya Federasyonu'ndan sonra ikinci sırada, AB Ülkeleri arasında ise ilk sıradadır.
- Yüksek alım gücüyle ülkemiz ihracat ve ithalatında en büyük partner olma özelliği taşıyan Almanya Federal Cumhuriyeti, dünyanın ABD ve Japonya'dan sonra gelen en gelişmiş sanayi ülkesidir. Ülke 82,8 milyonluk nüfusuyla Avrupa Birliği'nin de en büyük ve en önemli pazarı konumundadır.
- Almanya UNDP İnsani Gelişim Endeksinde 4., Dünya Ekonomik Forumu Küresel Rekabet Edebilirlik Endeksinde 5., Dünya Bankası Kolay İş Yapılabilirlik Sıralamasında 17., The Heritage Foundation Ekonomik Serbestlik Endeksinde de 26. sırada yer almaktadır.
- 2017 yılında Almanya'nın toplam ihracatı 1,445 trilyon dolar, ithalatı ise 1,168 trilyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Ülkenin dış ticaret hacmi 2,613 trilyon, dış ticaret fazlası ise 277 milyar dolardır.
- Almanya'nın en fazla ihracat yaptığı ülkeler sırasıyla ABD, Fransa, İngiltere, Hollanda, Çin, İtalya ve Avusturya'dır.
- Almanya'nın en fazla ürün ithal ettiği ülkeler Çin, Hollanda, Fransa, ABD, İtalya, Polonya, İsviçre, Çek Cumhuriyeti ve Avusturya'dır.
- En büyük ticari ortağımız olan Almanya ile ikili ticaretimiz, istisnai yıllar haricinde sürekli açık vermektedir. 2017 yılı verilerine göre Almanya ile dış ticaret açığımız yaklaşık 6,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2018 yıl sonu verilerine göre bu açık 4 milyar dolara gerilemiştir
- Almanya'ya ihracatımız %90 oranında sanayi mamullerinden, yaklaşık %10 oranında tarım ve gıda ürünlerinden oluşmaktadır.
- Türkiye'nin 2018 yılında, Almanya'dan gerçekleştirdiği toplam ithalatta binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar ve Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar ilk sıralarda yer almaktadır.
- 2018 yılında , Bursa ilinden Almanya'ya 2 milyar doların üzerinde ihracat gerçekleştirilirken, Almanya'dan ithal ettiğimiz ürünlerin değeri 1.3 milyar dolar olmuştur. Bursa ili, İstanbul'dan sonra Almanya'ya en fazla ihracat yapan il konumundadır.
- Son verilere göre, Bursa'da Almanya sermayeli 141 firma bulunmaktadır.
- Uludağ İhracatçı Birlikleri'nin 2018 yılı verilerine göre ise Bursa'dan Almanya'ya ihracat yapan firmaların sayısı 1104'dür.

1. GENEL BİLGİ



RESMİ ADI

ALMANYA FEDERAL CUMHURİYETİ

YÖNETİM BİÇİMİ

FEDERAL PARLAMENTER CUMHURİYET

CUMHURBAŞKANI

FRANK-WALTER STEINMEIER

BAŞBAKAN

ANGELA MERKEL

BAŞKENT

BERLİN

NÜFUS, 2019

82,444,473

YÜZ ÖLÇÜMÜ (KM²)

356.970

DİL

ALMANCA

DİNİ YAPI

HRİSTİYANLIK

PARA BİRİMİ

EURO

GSYİH (MİLYON \$)-2019

3.963.880

KBGSYİH (\$) -2019

47,786

BÜYÜME ORANI (%) -2019

0,8

1.1. Coğrafi Konum

Almanya, 357 bin km²'lik yüzölçümü ve 83 milyona yaklaşan nüfusuyla, Avrupa'nın en büyük ülkelerindedir. Ülke, nüfus bakımından Avrupa Ülkeleri arasında Rusya Federasyonu'ndan sonra ikinci sırada, AB Ülkeleri arasında ise ilk sıradadır. Almanya 16 eyaletten oluşan federal bir cumhuriyettir. Ülke, AB içindeki liderlik konumu, güçlü ekonomik, sınai, ticari ve teknolojik yapısıyla Dünya ekonomisi ve siyasetinde kilit aktörlerden biridir.

Almanya coğrafi olarak Orta Avrupa'da, Kuzey Denizi ile Alp Dağları arasında yer almaktadır. Komşu ülkeleri Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Hollanda, Fransa, Polonya, İsviçre, Belçika, Lüksemburg ile Danimarka'dır. Ülkenin Kuzey bölgesi ovalar, orta ve güney batı bölgesinde ihtiyar dağlar, güneyinde Alpler, tepeler ve Bavyera Alpleri ülkenin genel coğrafik yapısını oluşturmaktadır.

Almanya, coğrafi olarak Avrupa'nın tam ortasında yer almaktadır. Dokuz komşu ülke ile sınırı vardır. Kuzeyde Danimarka, Hollanda, Belçika, Lüksemburg ve Batıda ise Fransa bulunmaktadır. İsviçre ve Avusturya Güneyde, Çek Cumhuriyeti ve Polonya ise Doğu'daki komşularıdır. 3 Ekim 1990 tarihinde Demokratik Almanya Cumhuriyeti ile birleşmesi ile Avrupa'nın ortasındaki konumu daha bariz duruma gelmiştir.

Almanya, doğu ile batı ve İskandinav ile Akdeniz havzası arasında bir köprü durumundadır. Avrupa Birliği ve NATO üyelikleri ile orta ve doğu Avrupa ülkeleri arasında da etkin bir köprü rolünü üstlenmiş bulunmaktadır. Kuzeyden Güneye hava hattı uzunluğu 876 km'dir. Batıdan Doğuya uzunluğu ise 640 km'dir. Rusya Federasyonu'ndan sonra Avrupa'nın en çok nüfusa sahip ülkesidir.

1.2. Siyasi Ve İdari Yapı

Devlet federatif yapıdadır. Almanya 16 eyaletten oluşmaktadır (Baden-Württemberg, Bavyera, Berlin, Brandenburg, Bremen, Hamburg, Hessen, Mecklenburg-Ön Pomeranya, Aşağı Saksonya, Kuzey Ren-Vestfalya, Rheinland-Pfalz, Saarland, Saksonya, Saksonya-Anhalt, Schleswig-Holstein, Thüringen).

Federal Meclis iki ayrı meclisten oluşmaktadır. Bundestag (Federal Meclis) dört yıl için seçim bölgelerinin nüfusuna göre genel seçimlerle seçilir. Bundesrat ise senato mahiyetindedir ve nüfus sayısına bakılmaksızın her eyaletin iki temsilcisinden oluşur. Yasama yetkisi Federal Meclis'e aittir. Ancak Anayasanın Federal Meclis'e bıraktığı alanın dışında Eyalet Meclisleri de yasama yetkisine sahiptirler. Eyaletler, Federal Meclis'in yasama yetkisine giren bir alanda Federal Meclis bu yetkisini kullanmıyorsa yasal düzenleme yapabilirler.

Federal Cumhurbaşkanı beş yıllığına Federal Meclis Genel Kurulu tarafından kırk yaşını doldurmuş ve milletvekili seçilme hakkına sahip Almanlar arasından seçilir. Cumhurbaşkanı bir defa daha seçilebilirler. Cumhurbaşkanı ülkeyi temsil eder, yasa ile başka türlü düzenlenmedikçe federal yargıç ve memurları atar. Cumhurbaşkanı'nın özel af ve anayasaya aykırı oldukları iddiasıyla yasaların iptali için anayasa mahkemesine başvurma hakkı mevcuttur.

Yürütme yetkisi Federal Hükümete aittir. Hükümet Başkanı, Cumhurbaşkanı'nın önerisi üzerine Federal Meclis tarafından seçilir. Hükümet üyeleri ise, Başbakanın önerisi üzerine Cumhurbaşkanı tarafından atanır veya azledilirler.

1.3. Nüfus ve İşgücü Yapısı

Almanya'da 2019 yılı verilerine göre 83 milyona yaklaşan nüfusun 18,6 milyonunu göçmen kökenli vatandaşlar ve yabancılardan oluşturmaktadır. Nüfusun % 49'u erkek, % 51'i kadındır. Ortalama yaşam süresi erkeklerde 76, kadınlarda 82'dir.

Nüfusun % 8,8'i yabancılardan oluşturmaktadır. Yabancı nüfusun yaklaşık %40'ını diğer AB üyesi ülkeler oluşturmaktadır. Yabancı nüfusun içindeki belli başlı milletler; Türk, İtalyan, Polonyalı, Yunan, Hırvat, Avusturyalı ve Bosna-Hersek'lidir.

1.4. Doğal Kaynaklar ve Çevre

Almanya geniş çayırlara ve ormanlara, verimli ovalara sahiptir. Tarımsal araziler yaklaşık 17 milyon hektar, ülkenin ormanlık arazisi ise 11 milyon hektardır. Tarımsal arazilerin 12,1 milyon hektarlık bölümünü ekilebilir araziler ve sürekli bitkiler 4,7 milyon hektarlık bölümünü de sürekli çayır ve otlaklar oluşturmaktadır.

Ülkenin iki büyük akarsuyu, güneyden kuzeye akan Ren Nehri ve Çek Cumhuriyeti'nden gelip Hamburg Limanı yakınlarında denize ulaşan Elbe hem Almanya, hem de diğer Avrupa ülkeleri için geleneksel suyolları olarak büyük bir öneme sahiptirler. Ayrıca Ren Nehri'ni, kollarından biri olan Main Nehri vasıtasıyla, Almanya'da doğup Avusturya üzerinden Karadeniz'e dökülen Tuna Nehri'yle birleştiren bir kanal inşa edilmiştir.

Tarım, ormancılık ve balıkçılık, GSYİH'nin %1'ini oluşturmasına rağmen, sektör ülkenin sosyal dokusu bakımından belirgin bir öneme sahiptir. Almanya'nın gıda bakımından kendine yeterlilik oranı %70'ler düzeyindedir.

Almanya'nın gerek petrol gerekse maden cevheri bakımından kaynakları sınırlı olup, bu açıdan büyük ölçüde dışa bağımlıdır. Bununla birlikte, yurtiçi tüketiminin dörtte birini karşılayabilecek düzeyde doğalgaz kaynaklarına, ayrıca geniş taş kömürü, linyit kömürü ve tuz kaynaklarına sahiptir. Bunlar dışında ülke, önceki yıllarda eski Doğu Almanya'nın önemli üreticiler arasında olduğu potasyum ve küçük miktarlarda olmak üzere uranyum, kobalt, bizmut ve antimom –Güney sınırlarında Çek Cumhuriyeti ile ortak çıkarılmaktadır-gibi maden ve mineral kaynaklarına sahiptir. Ancak, ülke genel olarak metal-mineral kaynakları açısından yoksuldu.

Önemli linyit rezervleri Ren bölgesi, güney Brandenburg, Saksonya, Saksonya-Anhalt ve Aşağı Saksonya'nın doğusunda bulunmaktadır. Ekonomik olarak çıkarılabilir rezervlerin 40,5 milyar ton olduğu tahmin edilmektedir. Önemli taş kömürü rezervleri ise Ruhr bölgesinde (Kuzey Ren-Westfalya) ve Saarland'dadır. Rezerv büyüklüğü 2,5 milyar tondur. Ancak bu rezervlerin işletilmesinin ekonomik olmadığı düşünülmektedir.

1990'lara kadar Almanya'da (Saksonya ve Thüringen) önemli miktarda uranyum da çıkarılmıştır. Ancak nükleer santralleri işletmek için gerekli zenginleştirilmiş uranyum ithal edilmektedir.

Almanya yenilenebilir enerjiler alanında AB ülkeleri arasında ilk sırada yer almaktadır. Ülkenin, dünyanın gelişmiş ekonomileri arasında ilk büyük yenilenebilir enerji ekonomisi olduğu ifade edilmektedir. Yeşil enerjiye geçişin temeli, "Birlik'90/Yeşiller" partisinin iktidar ortağı olduğu 1998-2005 yılları arasında gerçekleştirilen yasal düzenlemelere dayanmaktadır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

2.1. Ekonomik Yapı

Yüksek alım gücüyle ülkemiz ihracat ve ithalatında en büyük partner olma özelliği taşıyan Almanya Federal Cumhuriyeti, dünyanın ABD ve Japonya'dan sonra gelen en gelişmiş sanayi ülkesidir. Ülke 82,8 milyonluk nüfusuyla Avrupa Birliği'nin de en büyük ve en önemli pazarı konumundadır.

Almanya'da 2018 yılı verilerine göre 83 milyona yaklaşan nüfusun 18,6 milyonunu göçmen kökenli vatandaşlar ve yabancılardan oluşturmaktadır. Nüfusun % 49'u erkek, % 51'i kadındır. Ortalama yaşam süresi erkeklerde 76, kadınlarda 82'dir.

Alman ekonomisinin kalbini imalat sanayi ve ilgili hizmet sektörleri oluşturmaktadır. En önemli imalat sektörleri sanayi makineleri, otomotiv ve kimya sanayi iken son yıllarda telekomünikasyon sektörü de önde gelen faaliyet alanlarından biri haline gelmiştir. Diğer taraftan, Ruhr bölgesindeki çelik imalat sektörü ciddi biçimde küçülürken tarım da önemini giderek yitirmiştir. Diğer sanayileşmiş ülkelerde olduğu gibi Almanya'da da hizmetler sektörünün önemi giderek artmıştır. 2018 yılı itibarıyla hizmetler sektörü ekonominin % 61,9'luk kısmını oluşturmaktadır.

2.2. Ekonomi Politikaları

Almanya ülkeler arası kıyaslamada, Avrupa Birliği'nin (AB) en büyük ekonomisi ve ABD, Çin ve Japonya'dan sonra dünyanın dördüncü büyük ekonomisi durumunda. Alman ekonomisi sahip olduğu yüksek rekabet gücünü ve içinde yer aldığı küresel ağı, ileri düzey yenilikçi gücüne ve ihracat odaklı olmasına borçlu. Otomotiv sanayisi, makine ve tesis üretimi sanayisi, kimya sanayisi ile tıp teknolojisi gibi yüksek cirolu sektörlerde elde edilen yıllık cironun yarısından epey fazlası ihracat gelirlerinden oluşuyor. 2014 yılında sadece Çin ve ABD, mal ihracatında Almanya'nın önünde yer aldı. Almanya araştırma-geliştirme (AR-GE) alanına yılda yaklaşık 80 milyar Avro yatırım yapıyor. Çok sayıda firma, üretim teknolojisinin ve lojistiğin dijitalleşmesi anlamına gelen sanayi 4.0 yolunda ilerliyor.

Almanya'da ekonominin dinamik bir seyir gösteriyor olması istihdamda da iyi bir gidişatı beraberinde getirdi. Almanya Avrupa Birliği ülkeleri arasında istihdam oranı bakımından en iyi durumdaki ekonomiler arasında ve gençlerdeki işsizlik oranlarının en düşük olduğu yer. Bu olumlu tablo da Almanya'da öteden beri uygulanan ve birçok ülkenin örnek alarak kendi koşullarına uyarladığı "ikili mesleki eğitim" sisteminin işe yararlılığını teyit ediyor. İhtiyaç duyulabilecek uzman elemanların kolayca bulunabilmesi, altyapı ve hukuk güvencesi gibi hususlar Almanya'nın uluslararası sıralamalarda önlere yer almasına katkı yapan diğer etkenler. Bugünkü koalisyon hükümetinde Federal Ekonomi ve Enerji Bakanlığı'nın başında Başbakan Yardımcılığını da yürüten Sigmar Gabriel (SPD) var.

Sosyal piyasa ekonomisi modeli 1949 yılından beri Almanya'nın ekonomi politikasını belirliyor. Sosyal piyasa ekonomisi serbest ticari faaliyetlere imkan tanıırken diğer yandan sosyal dengeyi de gözetiyor. İkinci Dünya Savaşı'nın ardından ekonominin başına geçen ve ileriki yıllarda başbakanlık da yapan Ludwig Erhard tarafından geliştirilen bu konsept başarılı bir çizgi oluşturdu. Almanya, küreselleşmenin iyi bir çizgide gelişmesi için ve herkese adil imkanlar sunan, sürdürülebilir nitelikte küresel bir ekonomi sisteminin ortaya çıkması için özverili çabalar harcıyor.

Almanya 2002 yılında Avro'ya geçiş yapan on iki ülkeden biri. Yakın geçmişteki finans piyasaları krizi (2008'den itibaren) ve onu izleyen borçlanma krizi Almanya dahil bütün Avro bölgesini olumsuz etkiledi. Bunun üzerine Federal Hükümet ikili bir stratejiyle yeni borçlanmayı durdurdu ve yenilikçilik gücünün artırılması için önlemler getirdi. 1969'dan beri ilk olarak 2014 ve 2015 yıllarında federal bütçenin denk olması sağlanabildi.

Tüm firmaların yüzde 99'dan fazlasını oluşturan KOBİ'ler ekonominin yapısal belkemiği. KOBİ'ler, kıta Avrupasının en önemli finans merkezi durumundaki Frankfurt'taki borsa endeksi DAX'a kayıtlı büyük holdingleri tamamlıyorlar. Frankfurt/Main'da bulunan çok önemli -finans kuruluşlarından biri de, Avrupa Birliği -kurumu olan ve Avro'da fiyat istikrarını sağlayacak bir politika yürütmekten sorumlu olan Avrupa Merkez Bankası (ECB).

2.3. Ekonomik Performans

Alman ekonomisi 2009 yılında, son 60 yılın en büyük gerilemesini yaşayarak yıllık bazda % 5 oranında küçülmüştür. Büyüme hızındaki düşüşün önemli bir kaynağı özel tüketimdeki düşüş olarak gösterilmektedir. Bu düşüşün de, tüketicinin Avronun tedavüle girmesiyle birlikte fiyatların hızlı bir şekilde artmakta olduğu düşüncesiyle tüketim harcamalarını kısması, ücret artışlarının yavaşlaması ve istihdamdaki olumsuz gelişmelerden kaynaklandığı ifade edilmektedir.

İhracatın 2009 yılında %14,3 azalması 1950'den bu yana yıllık bazda yaşanan en büyük düşüş olmuştur. İhracattaki gerileme aynı zamanda 2003'ten bu yana dünya ihracatında ilk sırada yer alan Almanya'yı 2009 yılında Çin'in ardından ikinci sıraya düşürmüştür. 2009 yılında yaşanan GSYİH daralması % 4,7 olarak gerçekleşmiş olup, 2010 yılında toparlanan Alman ekonomisi yılı % 3,9'luk büyümeyle tamamlamıştır. Bu 1990'da doğu ve batı Almanya'nın birleşmesinden sonra gerçekleşen en yüksek orandır.

Alman ekonomisi, 2011 yılında % 3,7 büyüme oranıyla hem Avro Birliği ülkelerinin hem de ABD'nin iki katı hızla büyümüştür. 2012'de ekonomi Avro bölgesindeki borç krizi için bölgede alınan sıkı tasarruf tedbir kararlarının daralttığı talepten etkilenerek yalnız % 0,6 oranında büyümüştür. 2013'te de % 0,3, 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %1,6,%1,7 ve % 1,8 büyüme göstermiştir. Ekonomi 2017 yılında % 2,5 oranında büyümüştür.

Petrol fiyatlarının düşüşü nedeniyle diğer Avrupa ülkelerinde olduğu gibi Almanya'da da 2014 yılında enflasyon düşüş göstermiştir. 2013 yılında % 1,5 olan enflasyon değeri 2014 yılında % 0,9'a düşmüştür. 2015 yılında % 0,1, 2016 yılında % 0,4 ve 2017'de % 1,7 olan enflasyonun yükseliş trendi 2018 yılında da devam etmiş ve % 1,9 oranında gerçekleşmiştir.

3. EKONOMİ'DE ÖNE ÇIKAN SEKTÖRLER

3.1. Tarım ve Hayvancılık

Halen ülke GSYİH'sinin sadece % 0,6'lık kısmını oluştursa da tarım, ormancılık ve balıkçılık Almanya'nın sosyal yapılanması bakımından önemini korumaktadır. Ülke gıdada % 70 oranında kendine yeterlidir.

Özellikle doğu ve batı ayrımı olmak üzere ülkenin bölgeleri arasında tarımsal yapılanma ciddi farklılıklar göstermektedir. Batı Almanya'da aileler tarafından işletilen çiftlikler hakim durumdayken, Doğu Almanya'da eski sosyalist kooperatiflerin devamı niteliğindeki büyük tarım işletmeleri ön plana çıkmaktadır. Bunun bir sonucu olarak Doğu Almanya'daki tarımsal toprakların % 93'lük kısmı yüzölçümü 100 hektarı aşan çiftlikler tarafından kullanılırken, ortalama çiftlik büyüklüğü 188,2 hektardır. Bu ortalama Batı Almanya'da sadece 31,2 hektardır.

Ülkenin tarım politikası AB'nin Ortak Tarım Politikası (OTP) çerçevesinde şekillenmektedir. OTP'nin temel ilkeleri tarımsal ürünlerin sağlık sebepleri hariç olmak üzere AB içinde serbest dolaşımının sağlanması ve iç piyasanın da dünya fiyatlarındaki dalgalanmalardan korunarak istikrarın sağlanmasıdır.

Gerek ekolojik ürünlere tüketicilerin gösterdiği talep artışı gerekse devlet desteklerinin etkisi ile organik tarımın payı hızla yükselmektedir.

3.2. Sanayi

GSYİH içindeki payı hizmetler sektörü karşısında giderek küçülmeğe olsa da imalat sanayi halen Almanya ekonomisinin belkemiğini oluşturmaktadır. Hizmetler sektöründe faaliyet göstermekte olan çok sayıda firma, şu ya da bu şekilde imalat faaliyeti ile ilişki içindedir. 2017 yılında sanayi sektörü, Almanya GSYİH'sinin % 30,6'lık kısmını oluşturmuştur.

Dünyanın üçüncü en büyük ekonomisi olan Almanya'da neredeyse tüm sanayi mallarının üretimi yapılmakla beraber ülkenin sanayideki gücü ağırlıklı olarak taşıtlar, sermaye malları, kimyasallar ve beyaz eşya sektörlerinden gelmektedir. Buna karşılık havacılık ve bilgisayar donanım sanayi daha az gelişmiş olan Almanya'da, ileri teknoloji ürünlerinin üretimi ve ihracatı diğer önde gelen sanayileşmiş ülkelere kıyasla daha küçük pay almaktadır.

Ülkenin imalat sanayinde uluslararası düzeyde tanınmış pek çok firması olmakla beraber, orta ölçekli firmalar hem imalat sanayinin hem de Almanya ekonomisinin belkemiği olarak görülmektedir. Genel olarak 500'den az sayıda çalışanı olan ve aile şirketi şeklinde faaliyet gösteren bu firmalar batı eyaletlerinde daha yaygındır.

Ülkenin doğu eyaletlerindeki başlıca imalat sanayi sektörleri ise elektrik mühendisliği ve elektronik, kimyasallar, taşıtlar, cam ve seramik sektörleridir. Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesinin ardından Doğu Almanya'daki sanayi işletmeleri büyük ölçüde kapanmıştır. Bununla beraber bazı Batı Alman büyük ve orta ölçekli firmalar ile yabancı yatırımcılar tarafından gerçekleştirilen yeni bazı büyük yatırımlar da bulunmaktadır. Bu yatırımlar arasında Volkswagen, Opel ve BMW (otomobil), Daimler-Benz (kamyon), Siemens ve AMD (yarı iletkenler) firmalarının yatırımları ön plana çıkmaktadır. Sanayinin itici güçlerinden biri olan otomotiv sektörü, Alman ekonomisi içinde önemli bir yere sahiptir.

3.3. Madencilik

Almanya'nın en önemli doğal kaynağı kömürdür. Almanya dünyanın en büyük kömür üreticisidir. Ülkede 2,5 milyar ton taş kömürü (teknik olarak ulaşılabilir miktar- toplam 82,961 milyar ton) ve 40,4 milyar ton linyit rezervi bulunmaktadır. Bunun dışında önemli enerji kaynağı bulunmamaktadır. Uluslararası Enerji Ajansı'na (IEA) verilerine göre 2016 yılı toplam kömür üretimi 176 milyon tondur. İthalatı ise 53 milyon tondur.

Linyit büyük çoğunlukla ülkenin batı ve doğusunda, özellikle Kuzey Ren Vestfalya, Saksonya ve Branderburg eyaletlerinde çıkarılır. Linyiti uzak mesafelere taşımak ekonomik olmadığından önemli miktardaki linyit, santrallerde elektrik üretmek üzere yakılmaktadır. Dolayısıyla tesisler linyitin çıkarıldığı alanın yakınında konumlandırılmıştır. Taşkömürü Kuzey Ren Vestfalya ve Saarland'de çıkarılmaktadır. Taşkömürüyle çalışan tesislerin çoğu ithal ürün kullandığından tesisler ülke geneline yayılmış durumdadır. Bunun nedeni ülkedeki taşkömürü yataklarının oldukça derin ve karmaşık jeolojik konumundan dolayı çıkarılmasının Dünya pazarıyla kıyaslandığında çok pahalı olmasıdır (Almanya'da bir ton taş kömürü çıkarmanın ortalama maliyeti 180 avro; ithal taşkömürünün ortalaması ton başına 79 avro).

1990 yılında 357 milyon ton civarında seyreden linyit kömürü üretimi de 1999 yılına gelindiğinde 161 milyon tona gerilemiş, 2003 yılında 180 milyon tona yükselmiş, 2004, 2005 ve 2006 yıllarında bu düzeyde

seyretmiştir. Almanya, elektrik üretimi için kok kömüründen ziyade linyite ağırlık vermesi bakımından diğer pek çok gelişmiş ülkeden farklı bir yapı sergilemektedir. 2009 yılında linyit üretimi 169,8 milyon ton iken, 2011 yılında 176 milyon tondur. 2013 yılında ise 182,7 milyon tondur. Bugün taş kömürünün aksine linyit madenleri hala karlıdır. Ulusal Yer Bilimleri ve Doğal Kaynaklar Enstitüsü'ne göre linyit madenlerinde 2013 yılında 16.410 kişi istihdam edilmektedir. Uluslararası Enerji Ajansı'na (IEA) verilerine göre 2014 yılı linyit üretimi 178,2 milyon tondur.

Taş kömürü üretimi 2013 yılında 1956 yılında göre %5 oranında azalmıştır. Hükümet sektöre 2014 yılında 1,65 milyar avro destek sağlamıştır. Bununla beraber 2018 yılına kadar desteklerin sona erdirilmesi planlanmaktadır. Kuzey Ren Vestfalya'da üç tane taş kömürü madeni kalmıştır. 2013 yılında taş kömürü madenlerinde 14.500 kişi çalışırken, 2014 yılında 12.104 kişi çalışmaktadır. 1990'ların başındaki rakam ise 130 bin kişidir.

2016 yılında sadece iki adet taş kömürü madeninin açık kalması ve 2018 yılına kadar tüm taş kömürü madenlerinin kapatılması planlanmaktadır. 2012 yılı taş kömürü üretimi 10,8 mt, 2013 yılında 7,55mt, 2014 yılında 7,64mt olmuştur. Koklaşabilir taşkömürü üretimi ise 4,8 milyon tondur.

Kömür Almanya'nın elektrik üretiminde halen önemli bir yere sahiptir. Almanya'daki enerji santralleri artan yenilenebilir enerji kaynaklarındaki dalgalanmaları destekleyebilmek için modifiye edilmektedir.

Ülkede üretilen diğer başlıca mineraller arasında potasyum ile az miktarda üretilen nadir minerallerden uranyum, kobalt, bizmut ve antimuan ön plana çıkmaktadır. Ancak genel olarak ülkenin metalik mineral kaynakları çok kısıtlıdır.

3.4. İnşaat

İnşaat sektörü Alman ekonomisinde önemli bir yere sahiptir. Avrupa inşaat piyasası 2017 yılında % 5 büyüyerek 112,2 milyar dolar gelir sağlamıştır. İnşaat sektöründeki hızlı büyüme trendinin 2020'ye kadar sürmesi beklenmektedir. Daha çok küçük ve orta ölçekli 400 bin kadar firmanın bulunduğu sektörde 2,5 milyon kalifiye işçi istihdam edilmektedir. Sektördeki bu büyümeyi en çok destekleyen % 5 büyüme ile konut inşaatları olmuştur.

AB üyesi ülkelerde yaklaşık 42,3 milyon çalışanın doğrudan ve dolaylı olarak çalıştığı inşaat sektöründe 3,2 milyon işletmenin % 95'inin 20 kişiden az çalışanı bulunmaktadır.

3.5. Turizm

Turizm Alman ekonomisinde önemli sektörlerden biridir. Turizm'in Alman GSYİH'na katkısı % 3,9, sektörde çalışan işgücü ise 3 milyon kişi ile toplam işgücünün % 7'sini oluşturmaktadır.

BM Dünya Turizm Örgütü'nün 2017 Raporuna göre 2016 yılında ülkeye gelen yabancı turist sayısı yaklaşık 36 milyon kişi, elde edilen gelir ise 37 milyar dolar civarındadır. Ülke Seyahat ve Turizm Rekabetçilik endeksine göre ise dünyada 3. sırada yer almaktadır.

Ülkenin en önemli turizm bölgeleri: Batı'da Bavyera, Baden-Württemberg ve Ren Vadisi, Doğu'da Berlin, Dresden, Thüringen ve Harz Dağları'dır. Dünya'nın en önemli bilgi teknolojileri (IT) fuarı olan Cebit'e ev sahipliği yapan Hannover ve Frankfurt, hem ticaret fuarları hem de diğer iş hayatı faaliyetleri ile küresel iş dünyası için cazibe merkezi konumundadırlar.

Almanya daha çok Avrupalı turistler tarafından ziyaret edilen bir ülke konumundadır. Almanya her yıl en çok Hollandalı turistler tarafından ziyaret edilmektedir.

3.6. Ulaştırma ve Telekomünikasyon Altyapısı

Avrupa'nın tam merkezinde bulunduğu ileri sürülen Almanya Avrupa'da lojistik alanında birinci sırada yer almaktadır. İleri seviyedeki enerji ve haberleşme ağı ile yoğun ve geniş çaplı ulaşım alt yapısı bir araya gelince zamanında ürün teslimi ve başarı garanti altına alınabilmektedir.

2016 yılında yol ağı (yerel ulaşım harici yollar) 230.082km, suyollarının uzunluğu 7.675km, demiryolu uzunluğu (işletilen hatların uzunluğu) 37.775km'dir.

Almanya'da yük taşımacılığı büyük ölçüde karayolu taşıtları ile yapılmaktadır. 2016 yılında karayolları ile 4,6 milyar ton yük taşınırken, iç sularda 113,6 milyon ton, demiryolları ile 375 milyon ton taşınmıştır.

3.7. Enerji

Almanya'nın gerek fosil yakıtlar bakımından kaynakları sınırlı olup, bu açıdan büyük ölçüde dışa bağımlıdır. Bununla birlikte, yurtiçi tüketiminin dörtte birini karşılayabilecek düzeyde doğalgaz kaynaklarına, ayrıca geniş kömür (kok ve linyit) kaynaklarına sahiptir.

Ülke, kullandığı enerjinin % 60'ını diğer ülkelerden ithal etmektedir. Ülkede enerji üreten kuruluşlar ağırlıkla özel sektör kuruluşlarıdır. Enerji ve su tedarik sektöründe 250 bine yakın kişi istihdam edilmektedir.

2017 yılında toplam elektrik üretiminin yaklaşık % 37'si kömürden (taşkömürü % 14,4, linyit % 22,6) elde edilmiştir. Yenilenebilir enerji % 33,1, doğal gaz % 13,1, nükleer enerji % 11,6, mineral yağlar % 0,9 ve diğer kaynaklar % 4,3 pay almaktadır.

Ülkede elektrik sektöründeki kömür kullanımı artmıştır. Bunun nedeni 17 nükleer santralden 8'inin kapatılmış olmasıdır. 8 nükleer santralin kapatılmasından doğan elektrik arzındaki açık, öncelikle linyit kömür kullanan elektrik santralleri inşa edilerek doldurulmaktadır. Ülkenin tekrar kömüre yönelmesi Kyoto Protokolü gereği karbondioksit salınımını azaltma taahhütlerini sarsmaktadır.

Alman Hükümeti karbon dioksit (CO2) salınımı 2020 yılı itibariyle 270 milyon ton azaltmayı ve 2050 yılına kadar ülkede elde edilen enerjinin % 80'inin yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilmesini hedeflemektedir. Bu çerçevede Almanya, yenilenebilir enerji kaynaklarını geliştirmek adına her yıl ortalama 2 milyar Avro yatırım yapmaktadır.

3.8. Bankacılık

Almanya'da bankacılık sektörü özel ticari bankalar, yardımcı bankalar ve kamu bankaları (Eyalet Bankaları ve tasarruf bankaları) olmak üzere üç gruba ayrılmaktadır. Kamu bankaları içinde bölgesel olarak örgütlenen tasarruf bankaları, Eyalet Bankaları tarafından denetlenmekte ve koordinasyonları sağlanmaktadır. Kamu bankaları ve yardımcı bankalar KOBİ'lere sağlanan finansman da dahil olmak üzere perakende bankacılık piyasasında hakim durumdadır.

Ülkenin en etkili ticari bankaları, Deutsche Bank, Commerzbank ve HypoVereinsbank'tır. Commerzbank 2008 yılında Dresdner Bank'ı da satın alarak ülkenin ikinci en büyük bankası haline gelmiştir. Alman ekonomisinin bir karakteristik özelliği, uzun dönemli banka kredilerinin şirket finansmanında geleneksel olarak en fazla kullanılan yöntem olmasıdır. Bu durum kısmen Alman sanayinin yapısından kaynaklanmaktadır. Ülkede özellikle orta ölçekli işletmeler ekonominin belkemiğini oluşturmakta, bu firmalar doğrudan sermaye piyasası finansmanına ulaşmakta güçlük çekmektedir.

Diğer taraftan yakın zamana kadar bankalar arasında yoğun rekabet olması, sektörde kar amacı kısıtlı olan kamu bankalarının önemli bir yer tutması ve tasarruf oranının yüksek olması da banka kredileri yoluyla finansman sağlamayı ucuz ve elverişli kılan faktörler arasında sayılabilir. Ancak kamu bankalarının da giderek karlılığa odaklanması ve bankaların kendi bilançolarını iyileştirmek için kredilerini kısıtlamaya gitmesiyle bu durum değişmektedir.

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

4.1. Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Almanya, doğrudan yabancı yatırımların (DYY) GSMH'ya oranı açısından çoğu kendisinden daha küçük ekonomiler olmak üzere diğer ülkelerden daha düşük bir orana sahipse de, DYY için dünyadaki en cazip ülkelerden biridir. 1990'lardaki yoğun DYY girişleri o dönemin genel küresel ve Avrupa ölçeğindeki DYY hareketlerinin özelliğini yansıtmaktadır. DYY hareketlerinde 2000'lerin başında yaşanan düşüşten sonra yatırım hareketleri 2003'ten itibaren artmaya başlamışsa da, DYY girişleri dünya ortalaması kadar artmamış ve toplam DYY stoku GSMH'nın çeyreği düzeylerinde kalmıştır. Ülkenin dış yönlü yatırım akışı tarihsel olarak her zaman iç yönlü yatırımları aştığından, dış yönlü yatırım stoku iç yönlü yatırımlar stokundan çok daha büyüktür.

UNCTAD-2018 Dünya Yatırım Raporu (World Investment Report) verilerine göre 2017 yılında Almanya'ya giren doğrudan yabancı yatırımların miktarı 34,7 milyar dolar (Dünya sıralamasında 13. Ülke), doğrudan yabancı yatırım stoğu ise 931,3 milyar dolardır (Dünya sıralamasında 9. Ülke).

4.2. Ülkede İş Kurma Mevzuatı

Almanya'da 7 değişik formda iş kurulması mümkündür:

- Şahıs şirketi (Einzelkaufmann),
- Şube (Zweigniederlassung),
- Limited Şirket: GmbH (Gesellschaft mit beschränkter Haftung),
- Adi Ortaklık: oHG (offene Handelsgesellschaft),
- Komandit Ortaklık: KG (Kommanditgesellschaft),
- GmbH & Co. KG
- Anonim Şirket: AG (Aktiengesellschaft)

Şube, GmbH, GmbH & Co. KG ve AG için sınırlı sorumluluk esastır. OHG'de ortaklar sınırsız sorumlu iken KG'de hem sınırlı hem de sınırsız sorumluluk söz konusudur. Ayrıca, GmbH ve GmbH & Co. KG kurulması için 25.000 Euro, AG kurulması için 50.000 Euro sermaye konulması gerekmektedir.

4.3. Almanya'da Şirket Kurmanın Aşamaları

- Konuyla ilgili danışman/mali müşavir/(yasal konular için) avukatlık hizmeti veren yetkili kişi kuruluşlarla temasa geçilmesi.
- Gerekli Birlik/Dernek, temsil yetkisi ve diğer belgelerin hazırlanması,
- Kurulacak firma adının kabul edilebilir olup olmadığının noter veya yerel Sanayi ve Ticaret Odası'ndan teyidi,
- Noter işlemleri,
- Öngörülen sermayenin banka hesabına yatırılması,
- İlgili yerel mahkemede (Amtsgericht) Ticaret Siciline kayıt,
- Yerel Ticaret Dairesine (Gewerbeamt), firma kurma ve Kayıt Sertifikası (Gewerbeanmeldeschein) alımı için başvuru yapılması, (Gıda, ilaç, imalat, finans ve taşımacılık gibi sektörler için özel lisanslar gerekmektedir.)
- Belediye Ticaret Vergi Dairesi (Gewerbsteueramt) ve yerel vergi dairesine (Finanzamt) kayıt,
- Firma merkezinin bulunduğu yerdeki Ticaret Odası'na kaydı.

5. DIŞ TİCARET

2003 yılından 2009 yılına kadar Dünya ihracatında ilk sırada olan Almanya 2017 yılında Çin ve ABD'den sonra üçüncü sırada yer almaktadır. Ülke, 2018 yılında dünya ihracat ve ithalat sıralamasında üçüncü sırada yer almıştır.

Özellikle yüksek katma değerli ürünlere odaklanan Almanya, düşük ücret politikası izleyen ülkelerden kaynaklanan rekabetten İtalya ve İspanya gibi diğer Avrupa ülkelerine kıyasla daha az etkilenmektedir.

Tablo 1: Almanya'nın Dış Ticareti (Milyar Dolar)

	2014	2015	2016	2017	2018
İHRACAT	1.498,157,800	1.328,549,134	1,340,752,046	1,446,642,435	1,557,176,334
İTHALAT	1,214,955,700	1.057,616,386	1,060,672,017	1,167,753,355	1,287,199,098
HACİM	2.713,113,500	2,386,165,520	2,401,424,063	2,614,395,790	2,844,375,432
DENGE	283,202,100	270,932,748	280,080,029	278,889,080	269,977,236

Kaynak: Trademap

5.1. Almanya'nın İhracatı

Almanya'da ihracatın yarısından fazlasını sermaye malları oluşturmaktadır. İhracatta en büyük payı ulaşım araçları ve bunların parçaları ve ilaçlar almaktadır. Bu ürünleri ilaç ihracatı izlemektedir. İthalatta önemli mal grupları makineler, ulaşım araçları ve bunların parçaları, petrol-doğalgaz ve ürünleri ve ilaçlardır.

Tablo 2: Almanya'nın İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (\$ 1.000)

GTİP NO	GTİP TANIMI	2016	2017	2018
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	151.920.841	157.402.915	154.714.044
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	56.380.083	62.520.708	67.119.862
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	48.602.880	52.737.737	55.712.933
8802	Diğer hava taşıtları, uzay araçları	35.128.048	30.795.104	30.157.724
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	22.819.695	24.851.554	29.024.657
8479	Kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar	13.527.793	16.083.897	17.975.802
8542	Elektronik entegre devreler	12.223.533	15.061.163	16.710.387
8471	Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	12.165.208	14.921.185	15.552.952

9018	Tıp, cerrahi, dişçilik, veterinerlik alet ve cihazları	13.061.076	14.088.131	15.479.982
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	12.424.289	13.991.117	15.441.838
8481	Muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	11.248.100	12.789.413	14.319.455
8409	İçten yanmalı, pistonlu motorların aksam-parçaları	12.988.824	13.652.755	14.041.432
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	10.964.099	12.335.768	13.880.592
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, mücehhez tablolar	10.519.117	11.997.887	13.597.880
8421	Santrifüjle çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları	11.690.853	12.352.254	13.426.120
8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	13.116.896	12.426.731	13.229.876
8483	Transmisyon milleri, kranklar, yatak kovanları, dişliler, çarklar	10.674.594	11.757.293	13.174.267
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	10.336.024	10.325.460	11.886.700
8413	Sıvılar için pompalar, sıvı elevatörleri	9.643.933	10.634.763	11.701.473
8411	Turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz türbinleri	8.172.686	7.842.782	11.657.667
8803	Balon, hava gemisi, planör vb. Diğer hava taşıtlarının aksam ve parçaları	9.263.109	10.857.623	11.132.624
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	5.692.078	7.264.599	11.060.941
8414	Hava-vakum pompası, hava/gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör	8.975.588	9.586.876	10.691.120
8443	Matbaacılığa mahsus baskı makineleri, yardımcı makineler	8.878.637	9.744.986	10.634.673
9031	Diğer ölçme, kontrol alet ve cihazları, profil projektörleri	8.090.246	8.939.763	9.921.419
3926	Plastikten diğer eşya	8.234.019	9.016.529	9.885.804
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertisörler, endüktörler	7.701.507	8.663.638	9.455.963
8701	Traktörler	8.365.920	8.899.851	9.451.533
9027	Fiziksel, kimyasal tahlillere mahsus cihazlar, mikrotomlar	7.344.483	8.515.605	9.217.836
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik k	6.931.951	7.753.540	8.978.607
8501	Elektrik motorları, jeneratörler	7.007.570	7.640.641	8.497.450
8422	Yıkama, temizleme, kurutma, doldurma vb. işler için makine, cihaz	7.280.157	7.662.032	8.296.530

Kaynak:TradeMap

Önceki yıllarda olduğu gibi 2018 yılında da Almanya'nın dış ticaretinde diğer AB ülkeleri, ABD ve Çin'in ön plana çıktığı görülmektedir. Ülkenin ihracatında en önde gelen ticaret ortağı ABD iken ithalatında da Çin birinci sırada yer almıştır.

Tablo 3: Başlıca Ülkeler İtibari ile İhracatı (\$ 1.000)

ÜLKELER	2016	2017	2018
ABD	118.604.735	126.359.983	134.024.576
FRANSA	110.670.666	118.774.519	124.413.905
ÇİN	85.350.436	97.773.609	109.921.558
HOLLANDA	86.835.884	91.278.271	99.783.805
BİRLEŞİK KRALLIK	94.075.871	94.818.746	96.762.601
İTALYA	67.282.567	73.867.056	82.585.186
AVUSTURYA	65.391.038	70.232.618	75.159.415
POLONYA	58.851.884	67.140.427	74.722.756
İSVİÇRE	55.337.647	62.526.524	64.343.900
İSPANYA	44.521.885	48.614.556	52.390.445
BELÇİKA	45.770.876	49.864.934	52.334.881
ÇEK CUM.	42.718.737	46.687.748	51.799.130
İSVEÇ	27.937.425	30.063.394	31.070.285
MACARİSTAN	25.423.723	28.150.553	30.973.082
RUSYA	23.575.767	30.041.151	30.617.335
JAPONYA	20.690.888	22.135.630	24.130.915

Kaynak: Trade Map

5.2. Almanya'nın İthalatı

Tablo 4: Almanya'nın İthal Ettiği Başlıca Ürünler (\$ 1.000)

GTİP NO	GTİP TANIMI	2016	2017	2018
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	51.274.590	58.486.899	61.544.546
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	28.718.517	36.216.995	45.053.907
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	37.533.562	41.809.308	43.820.604
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	23.265.665	28.233.531	33.790.654
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	25.977.780	26.003.096	28.575.888
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	16.922.099	20.294.610	25.626.911
8471	Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	20.754.038	22.914.203	24.629.267
8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	21.261.326	22.368.007	24.096.196
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. ürünler	18.534.460	22.987.008	24.071.998
8542	Elektronik entegre devreler	13.629.321	17.277.691	19.474.734
2933	Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	8.728.251	9.247.742	15.776.745
8411	Turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz türbinleri	9.715.034	10.347.736	12.195.983
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik kablolar	9.543.891	10.693.045	11.519.898
8443	Matbaacılığa mahsus baskı makineleri, yardımcı makineler	8.186.538	8.879.198	9.855.586
9018	Tıp, cerrahi, dişçilik, veterinerlik alet ve cihazları	8.452.850	8.912.973	9.786.253
8803	Balon, hava gemisi, planör vb. diğer hava taşıtlarının aksam ve parçaları	5.805.819	7.838.191	9.078.277
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	7.126.590	7.823.747	8.473.421

Kaynak: Trade Map

Almanya'nın en fazla ürün ithalat gerçekleştirdiği ülkeler ÇHC, Hollanda, Fransa, ABD, İtalya, Polonya, İsviçre, Çek Cumhuriyeti ve Avusturya'dır.

Tablo 5: Başlıca Ülkeler İtibari ile İthalatı (\$ 1.000)

ÜLKELER	2016	2017	2018
ÇİN	105.289.753	115.179.029	125.241.438
HOLLANDA	92.488.678	95.302.834	105.114.435
FRANSA	72.918.636	72.968.530	76.963.137
ABD	65.815.687	71.072.339	76.264.783
İTALYA	57.298.505	63.059.409	71.145.824
POLONYA	51.481.976	57.585.809	65.116.324
ÇEK CUM.	46.918.963	52.114.119	56.310.103
İSVİÇRE	49.643.686	52.602.689	54.784.475
BELÇİKA	41.913.142	45.021.323	53.521.122
AVUSTURYA	42.502.366	45.907.954	49.605.887
BİRLEŞİK KRALLIK	39.420.807	41.366.451	43.333.123
İSPANYA	30.726.192	35.722.837	38.404.299
MACARİSTAN	27.623.696	29.616.191	32.624.441
RUSYA FEDERASYONU	29.453.086	25.548.651	29.978.416
JAPONYA	25.366.077	27.033.836	28.044.931
TÜRKİYE	17.004.577	18.284.322	19.326.582

Kaynak: Trade Map

6. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER

6.1. Dış Ticaret Politikası

Avrupa Birliği üyesi bir ÷lke olarak Almanya, diğer üye ÷lkeler gibi Ortak Ticaret Politikasının en önemli aracını teŐkil eden Ortak Gümrük Tarifesini (OGT) uygulamaktadır. Diğer yandan, 1 Ocak 1996 tarihinde Gümrük Birliği'nin yürürlüğe konulmasıyla, Türkiye ile Avrupa Birliği üyesi ÷lkeler arasında sanayi ürünleri ticaretinde gümrük vergileri sıfırlanmış ve Türkiye üçüncü ÷lkelere karşı Ortak Gümrük Tarifesi uygulamaya başlamıştır.

6.2. Tarifeler ve Diğer Vergiler

6.2.1. Genel Olarak Gümrük Vergileri

Avrupa Birliği üyesi bir ÷lke olarak Almanya, diğer üye ÷lkeler gibi Ortak Ticaret Politikasının en önemli aracını teŐkil eden Ortak Gümrük Tarifesini (OGT) uygulamaktadır. OGT, halen 2658/87 sayılı Konsey Yönetmeliği çerçevesinde uygulanmakta, tarifeleri gösterir liste her yıl yenilenmektedir.

Öte yandan, 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nın kabulü ve 1 Ocak 1996 tarihinde Gümrük Birliği'nin yürürlüğe konulmasıyla, Türkiye ile Avrupa Birliği üyesi ÷lkeler arasında sanayi ürünleri ticaretinde gümrük vergileri sıfırlanmış ve Türkiye üçüncü ÷lkelere karşı Ortak Gümrük Tarifesi uygulamaya başlamıştır.

Ayrıca, bazı istisnalar (Topluluğun Ortak Tarım Politikasına dahil olmayan tarımsal ürünler, yaş meyve sebze ürünlerine ait toplam 11 adet tarife pozisyonu, iç ve kabuklu natürel fındık, domates salçaları ve diğer domates konservesi) dışında, Topluluğa ithal edilen Türkiye kaynaklı tarım ürünlerinde gümrük vergileri tamamen kaldırılmış bulunmaktadır.

Avrupa Birliği'nde yürürlükte bulunan gümrük vergilerine, internet aracılığıyla (http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=en) adresinden ulaşmak mümkündür. Söz konusu bağlantı, madde tanımı veya gümrük tarife istatistik pozisyonu (GTİP) bazında arama yapılmasına olanak tanımakta, ayrıca söz konusu ürüne ilişkin başka kısıtlamalar varsa onları da göstermektedir.

6.2.2. KDV ve Diğer Vergiler

KDV mükellefi mal veya hizmet sağlayan Alman firmaları veya ithalatçılarıdır. Ancak, vergi nihai aşamada tüketiciye yansıtılmaktadır. Almanya'da standart KDV oranı %19'dır. Ancak bu oran, temel gıda ürünleri, kitap, gazete gibi kültürel yayınlar, yerel toplu taşıma ve otel konaklamaları gibi ürünlerde %7 olarak uygulanmaktadır. Bazı hizmetler (örneğin bankacılık ve sağlık hizmetleri veya toplum hizmetleri) vergiden muaftır. KDV tutarının faturalarda ayrıca belirtilmesi zorunlu olmakla birlikte 100 avro'ya kadar olan faturalarda sadece KDV oranının belirtilmesi mümkün bulunmaktadır.

6.2.3. Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

Almanya, standartlar konusunda Avrupa'nın en önde gelen ülkesi konumundadır. Hatta öylesine ki Avrupa Birliği, Birlik çapında geçerli standartlar uygulamaya koydukça, mevcut Alman standardı AB standardına dönüşecektir denilebilir.

AB kuralları gereğince bazı sanayi ürünlerinin Almanya'ya (veya herhangi bir AB ülkesine) ihraç edilebilmesi için, üzerinde CE İşareti bulunması zorunludur. Bu işareti taşıması gerektiği halde taşımayan bir ürünün AB üyesi ülkelere ihracatı mümkün değildir.

Ürünlerin, CE işaretli olarak piyasaya sunulmasından üretici sorumludur. Ancak, eğer üretici ya da üreticinin yetkili temsilcisi Avrupa Birliği içinde değilse, bu sorumluluğu ithalatçı yerine getirmek zorundadır. Bir başka deyişle, ithalatçı ithal ettiği ürünlerin AB normlarına uygun olduğunu garanti etmek zorundadır.

Diğer yandan Alman firmaları, yasal bir zorunluluk bulunmamasına karşın, Almanya'da verilen ilave bir takım performans veya kalite işaretleri talep edebilirler. Bunlardan özellikle, mekanik ürünler için GS (Geprüfte Sicherheit) işareti ve elektrikli ürünler için VDE (Verband Deutscher Elektrotechniker) işareti önem taşımaktadır. Bu işaretlerin kullanımı yalnızca belli durumlarda zorunlu olup, genelde yasal bir zorunluluk yoktur.

GS İşaretine ilişkin standartlar, Alman Standartlar Enstitüsü DIN (Deutscher Industrie Normenausschuss) tarafından derlenmektedir. VDE İşaretine ilişkin standartlar ise, VDE Verlag GmbH firmasından veya VDE Birliği'nden temin edilebilmektedir. İlgili adresler aşağıda verilmiştir.

DIN Deutsches Institut für Normung e.V.

Adres: Budapester Straße 31
10787 Berlin/Germany
Tel.: +49 30 2601-0
Fax: +49 30 2601-1231
Mail: info@din.de
Web: www.din.de

Belgelendirme için:

DIN CERTCO Gesellschaft für Konformitätsbewertung mbH

Adres: Burggrafenstraße 6
D-10787 Berlin
Tel: +49 (0)30 26 01-21 08
Faks: +49 (0)30 26 01-16 10
Mail: zentrale@dincertco.de
Web: <http://www.en.dincertco.de>

Elektrik, Elektronik ve Bilgi Teknolojileri Birliği

Verband der Elektrotechnik, Elektronik und Informationstechnik e.V. (VDE)

Adres: Stresemannallee 15, 60596 Frankfurt/Main
Tel: +49-69-6308-0
Faks: +49-69-6312925
Mail: service@vde.com
Web: www.vde.de

VDE VERLAG GMBH

Adres: Bismarckstr. 33
10625 Berlin

Tel.: +49 (30) 34 80 01 - 0

Faks : +49 (30) 341 70 93

Web: www.vde-verlag.de

VDE veya GS işaretleri ile ilgili test kuruluşu Teknik İnceleme Birliği (TÜV)'dür (Technischer Ueberwachungsverein e.V.). Esasen TÜV'ler ürünlerin Alman güvenlik standartlarına uygunluğunun inceleme ve testinin yapılması amacıyla çeşitli Alman Eyaletleri tarafından kurulmuş özel firmalardır. Bazı TÜV firmaları ayrıca ürünlerin AB mevzuatına uygunluğunu test etme yetkisine de sahiptir.

TÜV Nord e.V.

Adres: Grosse Bahnstrasse 31
22525 Hamburg

Tel: +49 40 8557-0

Faks: +49 40 8557-2295

Mail: info@tuev-nord.de

Web: www.tuev-nord.de

TÜV Süddeutschland Holding AG

Adres: Westendstraße 199 D-80686 Munich

Tel: +49/89/5791-0

Faks: +49/89/5791-1551

Web: www.tuev-sued.de

Almanya'da uygulamada bulunan ve federal hükümet, yerel hükümetler veya hükümet dışı kuruluşlarca düzenlenen, standartlar, teknik düzenlemeler ve belgelendirme sistemi ile ilgili olarak, Alman Standartlar Enstitüsü (DIN) ve Federal Hükümet işbirliği ile kurulan Alman Teknik Kurallar Bilgi Merkezi'ne başvurulması mümkündür.

Deutsches Informationszentrum fuer technische Regeln (DITR) / Alman Teknik Kurallar Bilgi Merkezi

Adres: Burggrafenstr. 4-10
10772 Berlin, GermanyTel: (49-30) 2601-600

Faks: (49-30) 2601-1231

Mail: postmaster@din.de

Web: <http://www.ditr.din.de>

Söz konusu Merkezin veri bankasında, gerek uygulamada gerekse taslak aşamada bulunan 36.000 civarında teknik kurala ilişkin bilgi yer almaktadır. Teknik kuralların Almanca veya İngilizce metinlerinin ise aşağıda irtibat bilgileri verilen yayınevinden ücret karşılığında temin edilmesi mümkündür:

Beuth Verlag GmbH,

Adres: Burggrafenstrasse 6,
10772 Berlin - Germany

Tel: +49 30 2601-0

Faks: +49 30 2601-1260

Mail: postmaster@beuth.de

Ayrıca CE İşaretleme gibi, tüm AB Ülkelerinde yürürlükte bulunan RoHS (Restriction of Hazardous Substances-Bazı Zararlı Maddelerin Kullanımının Sınırlanması) Direktifi, elektrikli ve elektronik cihaz ve ekipmanın üretiminde zararlı maddelerin kullanımını sınırlamaktadır. 2002/95/EC sayılı AB Direktifi'nin Şubat 2003'te AB Konseyi tarafından onaylanmasıyla RoHS mevzuatı yasallaşmış ve 1 Temmuz 2006'dan itibaren zorunlu uygulamaya geçmiştir. Direktifle, elektrikli ve elektronik cihaz ve ekipmanın üretiminde belirlenen miktarların üzerinde zararlı maddelerin kullanılması yasaklanmaktadır. Sınırlamalar, AB gümrük bölgesine yapılacak ithalatları da kapsamaktadır. Belirlenen sınırlarının üzerinde zararlı madde içeren elektrikli ve elektronik cihaz ve ekipmanın AB ülkelerine ithalatı yasaktır. Söz konusu zararlı maddeler şunlardır: Kurşun, cıva, kadmiyum, krom IV (Cr6+), PBB (çoklu-bromlu bifenil) ve PBDE (çoklu-bromlu difenil eter).

Almanya'nın ithalat politikasında öne çıkan bir diğer özellik de gıda ithalatında izlenen prosedürlerdir. Almanya'ya gıda ürünleri ihraç etmek isteyen ihracatçıların, etiketleme ve ürünün gerek Alman gerekse AB düzenlemelerine uygunluğunun belirlenmesi açısından, bu ülkedeki bir gıda laboratuvarına başvurmaları yararlı olabilecektir.

AB genelinde gıdalarla ilgili genel prensiplerin ve temel düzenlemelerin çerçevesini belirleyen EC 178/2002 sayılı düzenleme ile Gıda Yasası uygulanmaktadır. 2002 yılı içerisinde yürürlüğe giren bu düzenlemeyle, aynı zamanda, AB Gıda Güvenliği Otoritesi kurulmuş ve gıda güvenliği konusundaki uygulanması zorunlu prosedürler belirlenmiştir. Düzenleme genel olarak Genel Gıda Yasası olarak bilinmekte olup, gıdaların izlenebilirliği konusunda da düzenlemeleri içermektedir (Madde 18). Genel Gıda Yasası'nın belirlediği ana başlıklar Ocak 2005 tarihinde uygulamaya girmiştir.

Almanya'da gıda ürünlerinin standart ve belgelendirilmesine ilişkin kurallar AB direktifleri ile tamamen uyumlu halde bulunmaktadır. Bu anlamda herhangi bir AB ülkesinde serbest dolaşıma giren bir gıda ürününün herhangi başka bir teste tabi tutulmadan Almanya'ya ithalatı ve iç pazarda satışı mümkün olmaktadır.

7. TÜRKİYE İLE TİCARET

Ülkemizin yabancı ülkelerle olan ikili ekonomik ve ticari ilişkileri dikkate alındığında, en yoğun ilişkilerin Federal Almanya ile olduğu gözlenmektedir. Almanya 2018 yılında, önceki yıllarda da olduğu gibi, ülkemizin ihracatında birinci sırada yer alırken ithalatımızda Rusya Federasyonu ve Çin'in ardından üçüncü sırayı almıştır.

En büyük ticari ortağımız olan Almanya ile ikili ticaretimiz, istisnai yıllar haricinde sürekli açık vermektedir. 2018 yılı verilerine göre Almanya ile dış ticaret açığımız yaklaşık 4,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Alman firmalarının son yıllarda üretim ve ithalatlarını Merkezi ve Doğu Avrupa ülkelerine kaydırmaları ve bu ülkelere yönelik vergi ve kotaların kaldırılması 2000li yılların başlarında ihracat artışımızda bir yavaşlamaya neden olmakla beraber 2003 yılından itibaren bu ülkeye ihracatımız tekrar artış trendine girmiştir. 2015 yılında küresel ekonomik gelişmeler ve talep gerilemesi nedeniyle ihracatımız 2014 yılına kıyasla %11,4 azalarak 13 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılında ise ihracatımız bir önceki yıla göre % 4,4 artarak 14 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılı dış ticaret verilerine göre Almanya'ya ihracatımız % 6,8 artarak 16 milyar doların üzerine çıkmıştır.

Almanya'ya ihracatımız % 90 oranında sanayi mamullerinden, yaklaşık %10 oranında tarım ve gıda ürünlerinden oluşmaktadır.

Tablo 6: Türkiye'nin Almanya ile Dış Ticareti (\$ 1.000)

YIL	İHRACAT		HACİM	DENGE
2014	15.147.423	22.369.476	37.516.900	-7.222.053
2015	13.418.068	21.351.984	34.770.052	-7.933.916
2016	13.998.653	21.474.989	35.472.442	-7.475.136
2017	15.124.049	21.302.140	36.426.189	-6.178.091
2018	16.137.388	20.407.294	36.544.683	-4.269.906

Kaynak: ITC-Trade Map

Tablo 7: Türkiye'nin Almanya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (\$ 1.000.000)

GTİP NO	GTİP TANIMI	2016	2017	2018
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	964.161	1.149.870	1,056,317
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	792.348	868.438	961,226
8409	İçten yanmalı, pistonlu motorların aksam-parçaları	988.921	1.023.744	949,123
6109	Tişört, fanila, diğer iç giyim eşyası (örme)	713.732	687.635	647,216
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	373.467	456.760	459,137
6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	355.584	371.378	378,042
8528	Televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler	375.687	416.432	282,479
8702	Toplu halde yolcu taşımağa mahsus motorlu taşıtlar	307.727	342.910	328,879
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	352.602	317.014	360,246
6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet, mutfak bezleri	309.874	301.561	295,301
2008	Başka yerinde belirtilmeyen meyve ve yenilen diğer bitki parçaları konserveleri	255.311	254.961	237,61
6104	Kadın/kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs. (örme)	237.886	244.841	257,944
6115	Çorap; külotlu, kısa; uzun konçlu, soketler (örme)	224.073	220.889	216,985
6203	Erkek/erkek çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	214.282	215.851	222,089
8716	Taşıtlar için römorklar, yarı römorklar vb. Aksam/parçaları	91.880	102.097	221,749
8418	Buzdolapları, dondurucular, soğutucular, ısı pompaları	202.314	211.439	220,487
6115	Çorap;külotlu kısa, uzun konçlu, soketler (örme)	224.073	220.652	216,985

Kaynak: Trade Map

Diğer taraftan Almanya'dan ithalatımız %98 oranında sanayi mamullerinden, %2 oranında ise tarım ve gıda ürünlerinden oluşmaktadır.

Tablo 8: Türkiye'nin Almanya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (\$ 1.000.000)

GTİP NO	GTİP TANIMI	2016	2017	2018
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	3.423.296	2.961.087	2,047,182
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	1.084.386	1.228.469	1,306,213
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	486.135	496.439	508,465
7108	Altın (ham, yarı işlenmiş, pudra halinde)	292.921	393.306	663,920
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	260.402	371.763	240,944
8408	Dizel, yarı dizel motorlar (hava basıncı ile ateşlenen, pistonlu)	299.039	361.292	529,895
8409	İçten yanmalı, pistonlu motorların aksam-parçaları	324.281	326.337	308,158
8541	Diotlar, transistörler vb. yarı iletkenler, piezo elektrik kristaller	201.435	324.108	153,030
8479	Kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar	270.583	303.620	217,747
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. ürünler	262.343	226.012	267,848
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	260.402	371.762	240,944
7204	Demir/Çelik döküntü ve hurdaları, bunların külçeleri	72.536	166.106	238,252
3907	Poliasetaller, dier polieterler, epoksitalkid reçineler vb.	203.439	222.777	223,000
8479	Kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar	270.583	303.620	217,747
8536	Gerilimi 1000 geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	166.315	190.843	189,494

Kaynak: Trade Map

7.1. Türkiye-Almanya Yatırım İlişkileri

Özellikle 1980 yılından sonra Alman yatırımcılarının ülkemize ilgisi büyük ölçüde artmıştır. Nitekim 1980 yılına kadar ülkemizde sadece 24 Federal Alman firması faaliyet gösterirken, bu rakam 2017 yılında 7151 adete ulaşmıştır.

2002-2008 yılları arasında Türkiye’de gerçekleşen 62,5 milyar dolarlık toplam yabancı doğrudan yatırım girişimlerinin 3,2 milyar doları Alman kaynaklıdır. 2009 yılında Almanya kaynaklı doğrudan yabancı yatırım girişi 1,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılında Almanya’dan Türkiye’ye 592 milyon dolar, 2011 yılında 605 milyon dolar, 2012 yılında 532 milyon dolar, 2013 yılında 1,9 milyar dolarlık yatırım girişi olmuştur. 2014 yılında ise 693 milyon dolarlık yatırım gerçekleşmiştir. 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla 355 ve 440 milyon dolarlık yatırım gerçekleşmiştir. Bu rakam 2017’de % 40 kadar azalışla 295 milyon olarak gerçekleşmiştir (TC Merkez Bankası).

Türkiye’den Almanya’ya 2011 yılında 93 milyon dolar, 2012 yılında 61 milyon dolar, 2013 yılında 253 milyon dolar, 2014 yılında 178 milyon dolar, 2015 yılında 250 milyon dolar, 2016 yılında ilk 119 milyon dolarlık yatırım gerçekleşmiştir. 2017 yılında gerçekleşen yatırım miktarı ise bir önceki yıla göre % 78 artarak 212 milyon dolar olmuştur (TC Merkez Bankası).

Türkiye’de faaliyette bulunan Alman menşeli firmaların sektörel dağılımına bakıldığında, hizmetler ve imalat sanayinin yatırımda en fazla tercih edilen sektörler olduğu görülmektedir. İmalat sanayinde gıda, hazır giyim, kimyasal ürünler, elektrik-elektronik, makine imalat, taşıt araçları imalat ve taşıt araçları yan sanayi ön plana çıkmaktadır. Hizmetler sektöründe ise Alman yatırımcıların ticaret, turizm, haberleşme, bankacılık ve yatırım finansmanı gibi alt sektörlerde yoğunlaştıkları görülmektedir.

Diğer taraftan 1960’lı yıllarda Almanya’ya “misafir işçi” olarak giden Türk vatandaşları, özellikle 1980’li yıllardan itibaren girişimciliğe yönelerek kendi iş yerlerini kurmuş ve işveren konumuna gelmişlerdir.

Türkiye Avrupa Eğitim ve Bilimsel Araştırmalar Vakfı (TAVAK) tarafından 2016 yılı için yapılan araştırmaya göre, Almanya’da 77 bin 200 Türkiye kökenli girişimci bulunmakta olup, bu işverenler Almanya ekonomisi için yadsınamayacak bir gelir ve istihdam sağlamaktadırlar. Almanya’da yaşayan Türklerin yıllık gelirlerinin yaklaşık 18,4 milyar Euro olduğu, bunun 16,6 milyar Euro’sunun harcamalar için kullanıldığı, yaklaşık 1,8 milyar Euro’sunun ise tasarruf edilebildiği de adı geçen raporda yer almaktadır.

Almanya’daki Türk kökenli işveren girişimci sayısında görülen sürekli artış eğilimi dikkate alındığında yakın bir gelecekte firma sayısının 160 bini bulacağı, bu işletmelerde yaklaşık 720 bin kişiye iş imkanı sağlanacağı, yatırım hacminin 15 milyar Avro’ya ulaşacağı ve firmaların yıllık toplam cirolarının 66 milyar avro civarında gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

8. İki Ülke Arasındaki Anlaşma ve Protokoller

ANLAŞMA ADI	İMZA TARİHİ
Ticaret ve Ödeme Anlaşması	16.2.1952
Yatırımların Teşviki ve Korunması Anlaşması	20.6.1962
Teknik İşbirliği Anlaşması	16.6.1970
KEK II. Dönem Toplantısı	12/13.12.1984
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	16.4.1985
Çevre Korunması Alanında İşbirliği Anlaşması	5.10.1992
İşbirliği Konseyi XI. Dönem Toplantısı, Ortak Protokolü	11.03.2005

9. BURSA İLİNİN ALMANYA İLE DIŞ TİCARETİ

2018 yılında , Bursa ilinden Almanya'ya 2 milyar doların üzerinde ihracat gerçekleştirilirken, Almanya'dan ithal ettiğimiz ürünlerin değeri 1.3 milyar dolar olmuştur. Bursa ili, İstanbul'dan sonra Almanya'ya en fazla ihracat yapan il konumundadır.

Son verilere göre **Bursa'da Almanya sermayeli 141 firma bulunmaktadır.**

Uludağ İhracatçı Birlikleri'nin 2018 yılı verilerine göre ise **Bursa'dan Almanya'ya ihracat yapan firmaların sayısı 1104'dür.**

Tablo 9: Bursa ilinin Almanya ile Dış Ticareti (1000\$)

YIL	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2015	1.867.825.216	1.496.111.044	3.363.936.260	371.714.172
2016	1.975.495.364	1.460.467.431	3.435.962.795	515.027.933
2017	2.041,862,568	1,412,989,854	3,454,852,422	628,872,714
2018	2,083,569,694	1,364,600,431	3,448,170,125	718,969,263

Kaynak: TÜİK

10. PAZAR İLE İLGİLİ BİLGİLER

10.1. AMBALAJ, PAKETLEME VE ETİKETLEME

Gıda Ürünlerinde Etiketleme:

Almanya'ya gıda ürünleri ihraç etmek isteyen ihracatçılarımızın, etiketleme ve ürünün gerek Alman gerekse AB düzenlemelerine uygunluğunun belirlenmesi açısından, bu ülkedeki bir Gıda Laboratuvarına başvurmaları yararlı olabilecektir. Gıda Laboratuvarları ile temasa geçmek bakımından Alman Federal Gıda Kimyacıları Birliği'nin adresi aşağıda verilmiştir.

Bundesverband der Lebensmittelkontrolleure Deutschlands (BVVK) (Alman Federal Gıda Kontrolörleri Birliği)
Adres: Herderstr, 1a 38350 Helmstedt, Germany
Tel.: (49-5351) 595301
Faks: (49-5351) 595302
E-posta: lebensmittelkontrolleure@t-online.de
İnternet Adresi: http://www.lebensmittelkontrolle.de

Yeşil Nokta Sistemi:

Ambalajların geri kazanılmasını sağlayan bir sistemdir. Yeşil Nokta işareti taşımayan nakliye ve tüketici ambalajlarının Almanya'ya ithali mümkün değildir. Almanya'da Yeşil Nokta sembolünün kullanılabilmesi için, üretici veya ithalatçının, ürünün paketlenme türü ve miktarına bağlı olarak bir ücret ödemesi gerekmektedir. Konuya ilişkin olarak ihracatçılarımızın Almanya'daki ithalatçıları veya DSD firması ile temasa geçmelerinde yarar bulunmaktadır. DSD firmasının adresi aşağıda verilmiştir.

Duales System Deutschland GmbH (DSD)
Adres: Frankfurter Strasse 720-726 D-51145 Koeln, Germany
Tel: (49-2203) 937-0
Fax: (49-2203) 937-190
İnternet: www.gruener-punkt.de

11. İŞADAMLARININ PAZARDA DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR

11.1. Genel Bilgiler

Alman iş kültürü, esnekliği çok az olan, sıkı kurallardan oluşmaktadır. Dakiklik, hem iş hayatında hem sosyal hayatta son derece önem verilen bir konudur. İş yaşamının odak noktasını, nesnel/objektif olgular ve görevler oluşturmaktadır.

İşadamları yanlarında bol miktarda kartvizit götürmelidir, çünkü Almanlar kartvizit değiştirmekten çok hoşlanmaktadır. Kartvizitte pozisyon ve konum mutlaka belirtilmelidir. Üniversite derecesi veya sahip olunan bazı özelliklerin de belirtilmesinde fayda vardır. Eğer çalışılan kuruluşun bilinen bir saygınlığı varsa, şirketin kuruluş tarihinin de yazılması uygun olur.

Alman tarafı toplantıya çok iyi hazırlanmış olarak gelecektir. Aynı davranış biçimini de karşı taraftan bekleyecektir. İş hayatlarında duygu ve hislere asla yer verilmemektedir. Ayrıca yeni fikir ve kavramlara da pek açık değildirler. Aynı organizasyon içinde bile bilginin serbestçe dolaşması uygun görülmemektedir. Alman işinsanı farklı bir şey yapmak konusunda isteksizdir.

Toplantılara çok iyi organize olmuş, mantıklı ve dikkatlice planlama yaparak katılmasında fayda vardır. Çok miktarda veri, argüman ve teklifin destekleyici kanıtları ile birlikte götürülmesinde fayda vardır. Herhangi bir konuda yapılacak olan bir abartma tolere edilmemektedir. Tanıtım malzemesi hazırlığında bulunuluyorsa, Alman işadamlarının parlak reklamlardan, gösterilerden ve hatırlanabilir sloganlardan olumsuz etkilendiklerini unutmamak gerekir. Alman pazarı için hazırlanacak olan broşürlerde ciddi bir renk tonunun olmasına özen gösterilmelidir. Ayrıca uzun detayları da içermesinde de fayda vardır. Ürün ve hizmetler ile ilgili eksiklikleri doğrudan söyleyeceklerdir. Böyle bir durumda en doğru davranış eksikliklerden dolayı özür dileyerek, en kısa zamanda tamamlanacağını bildirmesidir.

Kendiliğinden olan hareketler ve esnek davranış biçimleri Alman iş kültüründe yadırganmaktadır. Beyin fırtınası, risk alma ve meydan okuma gibi davranış biçimleri kabul edilmemektedir. Almanlar eleştirilme konusunda çok hassastırlar, bu yüzden onları utandıracak hareketlerden kaçınılmalıdır. Ayrıca toplantılara resmi bir hava vermekten de son derece memnun olurlar. Özel konularla ilgili konuşmaktan pek hoşlanmazlar. Her konuda mantık dahilinde hareket etmektedirler. Kolay kolay hiçbir konuda taviz vermemektedirler. Saldırgan bir davranış içine girmemeye özen gösterilmelidir.

Alman kültüründe karar verme süreci yavaş sürmektedir, teklifler ciddi bir şekilde incelenmektedir. İlk görüşmelerde birçok kişi ile muhatap olmak zorunda kalınabilir, ancak karar verme sürecinde hiyerarşinin en üst kısmında bulunan kişi son kararı verecektir. Kontratlar çok ciddi bir biçimde hazırlanmaktadır. Kabul edilen her madde garanti altına alınmaktadır. Ayrıca aynı şekilde kontrat içinde kabul edilen her maddenin yerine getirilmesi beklenmektedir. Alman kültüründe alınan her kural büyük bir ciddiyetle takip edildiğinden, uyulmayan konularda kınanma ile karşı karşıya kalınabilir. Bu yüzden Alman toplumu şekillendiren kurallara karşı duyarlı ve saygılı olunmasında fayda vardır. Almanlar kararlarını toplantı sırasında verirler, ancak yine de emniyetli bir şekilde davranırlar. Karar bir kez verildikten sonra değişiklikler kolay olmamaktadır.

Alman iş kültüründe zamanında bulunmanın önemini asla unutulmamalıdır. 2 veya 3 dakikalık bir gecikme bile kabalık olarak addedilecektir. Randevular önceden ayarlanmalıdır. Elektronik posta ile alınacak bir randevu için en az 2-3 ay, telefonla alınacak bir randevunun ise en az bir veya iki hafta öncesinden alınmasında fayda vardır. Randevuya gecikilecekse, mutlaka önceden aranmasında fayda vardır.

İlaveten uygun sebebin de hazırlanması gerekebilir. Görüşmeler için en uygun zaman dilimi öğleden önce 11.00-13.00 arası olurken, öğleden sonra ise 15.00-17.00 arasındadır. Randevuların Cuma öğleden sonrasına ayarlanmamasına özen gösterilmelidir, çünkü bazı ofisler Cuma günleri 14.00 veya 15.00'den sonra kapanabilir. Randevuların saatinin ve yerinin gereksiz bir şekilde değiştirilmesi kabul görmemektedir. İş görüşmeleri genelde şirket binasında yapılır.

İlk isimler aile üyelerine aittir. İlaveten Alman iş kültüründe yıllarca birlikte çalışılıp da birbirlerinin ilk isimlerini bilmeyen kişilere rastlamak mümkündür. Profesyonel unvanları olmayan kişilere soyadlarının önüne aşağıda verilen unvanları kullanarak hitap edebilirsiniz. Mr. = " Herr" Mrs. (or Ms.) = "Frau". Dr. Martin Meyer yerine "Herr Doctor Meyer" diye de hitap edilebilmektedir.

Firmalarımız birlikte çalıştıkları Alman şirketini kendi mekânında (Almanya'da) ziyaret ediyor ve bizim onlar Türkiye'ye geldiklerinde gösterdiğimiz kadar ilgi ve misafirperverliği göremiyorlarsa; bunun yanlış anlaşılması ve hemen negatif değerlendirilmemesi gerekir. Bu, Alman iş kültüründe doğal karşılanabilecek bir durumdur. Almanlar talep ettiklerini, zamanında almaya çok düşkündürler. Siparişlerin vs. zamanında teslimi çok önemlidir. Gecikmeler için hemen cezai şartlar uygulanabilir (fiyat indirimi, malı teslim almama vb.). Firmalarımızdan istenenler (örneğin numune vb.) herhangi bir sebepten dolayı zamanında gönderilemiyorsa, hemen Alman tarafın e-mail vb. yollarla haberdar edilmesi gerekiyor. Verilebilecek olumsuz bir haberin dahi, haber vermemekten daha pozitif karşılanabilir (makul gerekçeler gösterildikçe).

Almanya'da bulunulan mevsime uygun giyinilmesi tavsiye edilmektedir. Örneğin yazın çok sıcak, kışın ise aşırı derecede soğuk ve rüzgarlı olabilir. Erkek veya kadın giyiminde resmiyet geçerlidir. Erkekler için koyu renk takım ve kravat, bayanlar için de uygun bluz tercih edilmelidir.

11.2. Para Kullanımı

Alman markı 2002 yılında kaldırılmış ve Almanya Euro'ya geçmiştir.

11.3. Pasaport ve Vize İşlemleri

Almanya diplomatik pasaport (kırmızı), üst düzey memurlar için düzenlenen pasaport (yeşil) ve hizmet pasaportu (gri) hamili Türk vatandaşlarına 90 günü geçmemek kaydıyla vize uygulamamaktadır. Bunun dışında Türkiye'den Almanya'ya seyahatlerde turist pasaportları (lacivert) için vize alma zorunluluğu vardır. Vize Almanya'nın Türkiye'deki Başkonsolosluklarından temin edilebilir. Ayrıca iş gezilerinde davet mektubu talep edilmektedir.

11.4. Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

Almanya'da resmi kuruluşlarda mesai saatleri, genelde, hafta içi her gün sabah 08.00'den akşam 16.00'ya kadardır. Endüstriyel işletmelerin büyük bölümünde ilki 06.00-14.00 saatleri arası ve ikinci ise 14.00-22.00 saatleri arası olmak üzere çift vardiyalı sistem uygulanmaktadır. Bazı büyük işletmelerde üç vardiyalı sistem de uygulanmaktadır (22.00-06.00)

Almanya'da mesai günleri Pazartesi-Cuma arası olmak üzere beş gündür. Çalışma saatleri ise, özellikle kamu kuruluşlarında değişmekte olup, hizmet binalarının giriş kapılarında, el kitaplarında, internet sayfalarında vb. hatırlatılmaktadır. Özel sektörün erken saatte işe başladığı (genellikle sabah 07.00-08.00) ve akşam saat 17.00 civarında mesainin sona erdirildiği görülmektedir.

11.5. Yerel Saat

GMT (Greenwich mean time)'in bir saat ilerisinde, yaz aylarında iki saat ileridedir. Almanya ulusal saati Türkiye saatinin bir saat gerisindedir.

12. SWOT ANALİZİ

GÜÇLÜ YANLAR

- Gelişmiş ekonomi (Dünya'da 3. Sırada, Avrupa Birliği ülkelerinde 1. Sırada)
- Yüksek teknoloji ve İnovasyon
- Lokasyon (Avrupa'nın merkezinde 9 farklı ülkeye sınırdaş olması)
- Ulaşım - Transfer (Bir çok otoban, tren ve havayolu imkanı olması)
- Personel ve çalışanların genel anlamda disiplinli ve iyi eğitilmiş olmaları
- Düşük Yolsuzluk

ZAYIF YANLAR

- Dünya'da en yüksek maaşlı çalışanların bulunduğu ülke
- Oldukça yüksek vergi oranları
- İş anlaşmalarında pazarlık konularında ve yeni fikirler hakkında çok az değişiklik yapılabilmesi
- İthalat yerine ihracat odaklı olmaları

FIRSATLAR

- Türk asıllı vatandaşların fazla olması ve Türk-Almanya iş birliğine dayalı kurum ve derneklerin var olması
- Teknolojik ürünlerin üretiminde lider olmaları
- Çok geniş ve açık pazara sahip olmaları
- Yatırım yapılabilecek en iyi ülkeler arasında dünyada 5. Sırada olmaları(S&P kredi notu AAA)
- Üretim ve teknoloji tecrübeli ve kalifiye olmaları

TEHDİTLER

- Euro kaynaklı problemler
- Avrupa Birliğinde gelişmekte olan diğer ülkelerin rekabetçi yapısı

13. YARARLI ADRESLER

— T.C. ALMANYA ANKARA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Adres: Atatürk Bulvarı 114 06690 Kavaklıdere - Ankara

Telefon: +90 312 4555 100 (santral)

Fax: +90 312 4555 100

E-posta: www.tuerkei.diplo.de

— MUNİH TİCARET ATAŞELİĞİ

Adres: Generalkonsulat der Republik Türkei Goethe Strasse 10 80336 München / DEUTSCHLAND

Telefon: 0049- 89 54344316

Fax: 0049- 89 54344317

E-posta: munih@ekonomi.gov.tr

— BERLİN TİCARET ATAŞELİĞİ

Adres: Türkische Botschaft Handelsabteilung Tiergartenstr. 19-21 10785 BERLIN / DEUTSCHLAND

Telefon: 00 49 30 / 278 98 030

Fax: 00 49 30 /278 98 040

E-posta: berlin@ekonomi.gov.tr

— Alman - Türk Ticaret ve Sanayi Odası

Adres: Yeniköy Cad. No. 88 TR-34457 Tarabya - İstanbul

Telefon: +90 (212) 363 05 00

Faks: +90 (212) 363 05 60

E-posta: info(at)dtr-ihk.de

— Almanya Ticaret ve Sanayi Odası (DIHK)

Adres: Deutscher Industrie- und Handelskammertag e. V. Breite Straße 29 / 10178 Berlin

Telefon: (61)(3) 9387 3177

Faks: (61)(3) 9387 3188

E-posta: bestellservice@verlag.dihk.de

— Almanya Federal Dış İlişkiler Ofisi

Adres: Auswärtiges Amt D-11013 Berlin

Telefon: +49-3018-17-2000

Faks: +49-3018-17-3402

Web: http://www.auswaertiges-amt.de

<https://www.wlw.de/>

Kullanıcıların istedikleri ürün gruplarını aratarak üreticileriyle irtibata geçirmesini sağlayan web sitesi.

14. KAYNAKÇA

1. Ticaret Bakanlığı – www.ticaret.gov.tr
2. Türkiye Cumhuriyeti Dışışleri Bakanlığı – www.mfa.gov.tr
3. Türkiye İstatistik Kurumu – www.tuik.gov.tr
4. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği – www.tobb.org.tr
5. Uludağ İhracatçılar Birliği – www.uib.org.tr/tr
6. Trademap – www.trademap.org
7. Expodatabase – www.expodatabase.com
8. World Meters – www.worldmeters.info/tr/
9. The Economy Intelligence Unit (EIU) – www.eiu.com